

LIST ŠKOLE I KOVNIH JMJETNOSTI SPLIT • DROŠINAC 92 • CIJENA 250
HR

A R S L U N G A - V I T A B R E V I S

(Umjetnost je dugovječna - život je kratak)

latinska poslovica

LIST JE OSNOVAN ODLUKOM	SAVJETA ŠKOLE 4. PROSINCA 1992.
IZDAVAČ	ŠKOLA LIKOVNIH UMJETNOSTI
ADRESA	ĆIRIL - METODOVA 16. SPLIT
GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA	TEL/FAX 058/41892
GLAVNA UREDNICA	PROF. VANJA ŠKROBICA
LEKTOR	SUNČICA SAMARDŽIĆ
SAVJET LISTA	PROF. LJUBICA SRHOJ
NASLOVNA STRANICA	PROFESORI
FOTOKOPIRNE USLUGE	JASENKA-ŽUVELA SPLIVALO
	MILOŠ KALIČANIN
	MLAĐEN BILANKOV (PREDSEDNIK)
	PROF. DENKA MARINKOVIĆ
	MILENA TEŠIJA

SURADNICI U 4. BROJU
"ARTLISTA",

Ana	Vicko
Luka	Mirko
Djoko	
	Maja
Ivana	Mark
Veljko	Almir
	Ružica
Duje	
	Davor
Sunčica i Goran	
	Dador
prof. Mladen	
prof. Jasenka	
prof. Vanja	
prof. Iridej	

Štovani čitatelji i suradnici,

pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva prosvjete, kulture i športa i "Školske knjige", održani su u Rijeci od 5-7. lipnja 1992. hrvatski školski susreti "LIDRANO 92". Regionalne komisije su prethodno središnjoj komisiji uputile preko 120 novinarskih radova, od kojih je na finalnu smotru pozvano 47. Od šezdesetak školskih listova iz Hrvatske, republički odbor je pozvao samo njih 19. Medju pozvanima smo bili i mi.

Središnja stručna komisija, u čijem su radu učestvovala poznata imena iz hrvatskog novinstva, izabrala je najbolje od najboljih. Tekstu pod naslovom "Ditirambo proljeću duha koji nam je dala naša škola" našeg (bivšeg) učenika J. Skorina dodijeljena je Diploma. Naš "ARTLIST" je dobio Priznanje za kvalitetne novinske izraze i raznolikost sadržaja.

Ova priznanja su velika podrška našem radu pa ćemo stoga nastojati zadržati osnovni profil lista.

U uvodniku Biltena "LIDRANO 92" zapisano je: "Ponekad igra, ponekad nedovršena pjesma, ponekad novinarsko-dokumentarni tekst: stvaralaštvo je uvijek podjednako i duh i mašta". Vjerujem da duha i mašte u našoj školi ne nedostaje i da možemo biti još bolji i zanimljiviji!

vaša glavna i odgovorna
urednica
Vanja Škrobica

Sretan Božić i Nova Godina

TEMA KRISTOVA RODJENJA U UMJETNOSTI

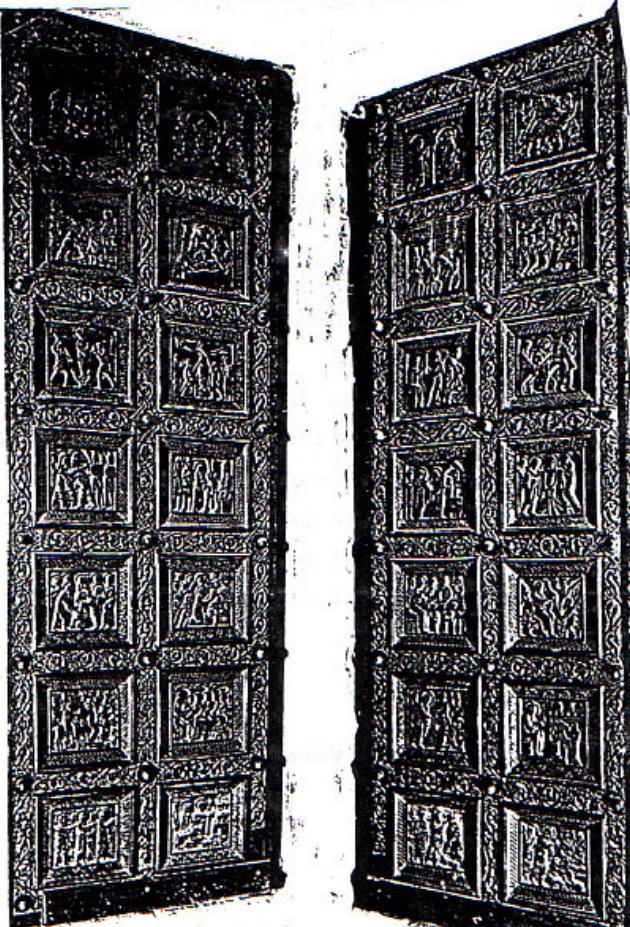
VRATNICE SPLITSKE KATEDRALE

Tema Kristova rođenja bila je inspirator i poticaj mnogim umjetnicima: slikarima, kiparima, glazbenicima... Iako je tema jedna, svi su umjetnici u rad unosili svoje osobno doživljavanje. Temom rođenja bavili su se i hrvatski umjetnici. Ovdje ćemo se zadržati samo na jednom umjetničkom djelu - vratnicama splitske katedrale.

Vratnice se nalaze odmah iza zaštitnih vrata. Izrezbarene su u tvrdoj orahovini. Autor ovog djela je majstor Andrija Buvina, a vratnice su svečano postavljene na dan sv. Jurja, 23. travnja daleke 1214. Podaci o autoru i njegovom djelu nalaze se u kodeksu Tome arhidjakona "Histo-

ria Salonitana" koji se čuva u Budimpešti.

Vratnice su napravljene u ranoromaničkom stilu. Visoke su 5,30 m, a široke 3,60 m. Buvina je na njima izrezbario 28 polja sa temama iz Evangelijsa, počevši od teme Navještenja do teme Uznesenja Krista. To je prava "biblia pauperum", gdje su siromašni i nepismeni slojevi mogli gledajući naučiti vjerske biblijske istine. Temi Rodjenja prethodi tema Navještenja. Na njoj su prikazani Andjeo Gabrijel i Marija pod arkadom. Andjeo ima štap, a Marija se zatekla pri poslu (u ruci drži klupko vune i vreteno). Na kaseti Kristova rođenja prikazana je Bogorodica u ležećem položaju. Do nje je košarica u kojoj je mali Isus. Nad njim su glave vola i magarcia koji svojim dahom griju Dijete. Dva andjela rasirenih krila i ruku pjevaju "Gloria". Pri dnu kasete je drugi prizor: sv. Josip sjedi zamišljeno, a dvije žene kupaju malog Isusa. Sve kasete obrubljenje su okvirima stilizirane lozice ili hrvatskog pletenja. Ovdje je majstor dao maha svojoj maštiju: tu nalazimo lišće, ptice i razne druge životinje. Dok je u prikazivanju likova na kasetama Buvina izgubio osjećaj za dubinu i prostor, u prikazivanju biljaka i ornamenata, pravi je majstor. Vratnice je iskitio i drvenim kuglama na uglovima kasete. Vratnice su izvorno bile bojane, pozlaćene i kromirane. Buvini se ipak ne može poreći originalnost i draž. Stoga ove vratnice spadaju u sam vrh hrvatske i europske drvene plastike ranoromaničkog razdoblja.

Vratnice, rad Andrije Buvine (23. IV 1214)

5a

Horozić Almir III-a
GRAFIKA

SUMMER WITHOUT SUNSHINE UP THE SKY OF MY BIRTH-TOWN

-WHY?-

This summer was the worst summer in my whole life. I thought that I shall have spent it in Sarajevo, waiting for the results of past school-year. However I spent it in Split, waiting for whichever news from Sarajevo, which has been burning under horrific war for months. Every night I think about

- LJETO BEZ SUNCA NA NEBU MOG RODNOG GRADA

-ZAŠTO?-

ODO JE BILO NAJGORE LJETO U MOM ŽIVOTU. MISLIO SAM DA ĆU GA PROVESTI U SARAJEVU OČEKUJUĆI REZULTATE PROTEKLE ŠKOLSKE GODINE. MEDUTIM PROVEO SAM GA U SPLITU OČEKUJUĆI BILO KAKVE VIJESTI IZ SARAJEVA KOJE JE VEĆ ŠEST MJESECI GORJELO U UŽASNOM RATU. SVAKE SAM NOĆI MISLIO O MOM ŽIVOTU PRIJE RATA. PITAO SAM SE ŠTO SE DOGADA S MOJOM RODBINOM I PRIJATELJIMA U SARAJEVU. TO MI SE ČINI POPUT RUŽNOG SNA ILI FILMA STRAVE, ALI TO JE NAŽALOST STVARNOST. RAT JE UČINIO STRAŠNE STVARI. UNIŠTIO JE MOJ GRAD, UBIJENO JE STOTINE NEDUŽNIH LJUDI I UČINIO DA LJUDI I PROTIV SVOJE VOLJE MRZE JEDNI DRUGE. KADA GLEDAM VIJESTI NA TV NE MOGU PREPOZNATI ULICE KOJIMA SAM HODAO PRIJE PET MJESECI. ONI KOJI SU KRIVI ZA OVAJ RAT NE PATE, NEGOT ZARADUJU I ŠTO JE NAJGORE "OBIČNI LJUDI" IH JOŠ SLUŠAJU I DOBROVOLJNO MARŠIRAJU U PAKAO. MOŽDA JE TO RAZLOG ZAŠTO NEKE PAMETNE OSOBE GOVORE DA ĆE PROĆI DUGO VRIJEME DOK RAT NE ZAVRŠI. PO MOM MIŠLJENJU RAT ĆE BITI GOTOV ONDA KADA I ZADNJI SRPSKI-AGRESOR BUDA KAŽNjen ZA ONO ŠTO JE NAPRAVIO. ČINJENICA KOJA JE ZA MENE NAJBOLJINA JE DA SU NEKI OD TIH LJUDI MOJI BIVŠI PRIJATELJI. NIKAD NEĆU RAZUMJETI NJIHOVE RAZLOGE ZAŠTO RADE TAKVE STRAŠNE STVARI, ALI ŠTOGOD DA JEST, NIKAD IM NEĆU OPROSTITI I MRZIT ĆU IH DOKLE ŽIVIM. TAKO SE NADAM DA ĆE SLIJEDEĆE LJETO BITI PUNO, PUNO BOLJE NEGOT OVO. DA ĆE RAT BITI GOTOV I DA ĆU PRIČATI O BOLJIM STVARIMA.

ALI NA KRAJU ŽELIM POSTAVITI SAMO JEDNO PITANJE
SVIMA NAMA: ZAŠTO?

I will never forgive them, and I shall hate them as long as I live. I hope so that the next summer will be much, much better than this one. That the war will be over and I shall talk about better things.

But at the end I want to ask just one question to all of us: "WHY?"

5/8

LINDREN

KETI KOVČO

UGLJISRET PROSLAVI - STOTA GODIŠNJIĆA RADA NARODNOG KAZALIŠTA U SPLITU

Kazgovor sa voditeljicom Propagande i marketinga splitskog HNK-a zesp. Zdenkom Mišura vodila suradnica ARTLISTA Alma Žednik

ARTLIST: Povijest splitskog kazališta datira 1893.
Z. MIŠURA: Povijest kazališta u Splitu datira u antičko doba. To potvrđuje naš Peristil, jedna od najljepših pozornica u Hrvatskoj. Postoje dokumenti o postojanju kazališta već u 17. st. Prva kazališna zgrada porušena je 1821., tobože, zbog trošnosti. Drugu kazališnu zgradu s pozornicom, parterom i dvadeset loža na Dobromu je sagradio A. Bertoni. Kazalište se zvalo "Teatro Ristori", a o njegovoj djelatnosti se slabo zna. Talijanski tadašnji gradonačelnik Splita, Julije Dajamonti, 1859. je dao sagraditi kazalište koje je djelovalo preko 20 godina, a stradalo je u požaru 1881. Sljedeće godine na izborima pobjeduju národnjací, a njihov važan programski zadatak bio je izgradnja hrvatskog kazališta. Zahvaljujući nastojanjima novog gračanačelnika Splita, dr. G. Bulata, u svibnju 1893. otvorena je danasjšja kazališna zgrada pod nazivom "Obćinsko kazalište".
ARTLIST: Možete li nam splitsko kazalište predstaviti u brojkama?

Z. MIŠURA: HNK-u Splitu ima Operu, Dramu, Balet i službe koje opslužuju predstave (tehnika, propaganda i marketing) kao i administrativne službe. U redovitim sezonama premijerno izvedemo desetak predstava. Ukupno godišnje izvedemo oko 100 predstava. Toređ toga organiziramo kazališni festival hrvatske drame, "Marulove dane", i jedan od najstarijih festivala "Splitko ljeto".

Teško je kazati koliko gledatelja posjeti naše predstave, ali se taj broj kreće oko 120 000. Ove sezone upisali smo 17 pretplata s imozantnim brojem stanih pretplatnika - 6743. To je izuzetno značajno za Kazalište i za naš grad.

ARTLIST: Više-manje poznati su uspjesi vašeg zbora i orkestra.

Z. MIŠURA: HNK ima visoke standarde ne samo u glazbi - nom programu. Poznate su i dramske predstave, primjerice Euri pidova "Elektra" u režiji P. Magallija, Snajderov "Kamov smrtpis", Shakespearov "San ljetne noći"... No, mi sigurno imamo najbolji zbor u Hrvatskoj koji će u siječnju nastupati u Firenzzi, a koji je do sada dobio niz nagrada i priznanja. Peristiške opere "Krunidba Popeje", "Aida" i "Nabucco" su spektakli svjetskih razmjera.

ARTLIST: Ansambl splitskog kazališta pobrao je preko trideset većih nagrada i priznanja od kojih polovica priznanja pripada glumачkim ostvarenjima.

Z. MIŠURA: Teško je prebrojiti sve nagrade. Svaka nagrada pojedinih ljudi iz našeg kazališta je nagrada važna za cijelu kuću.

ARTLIST: Na splitskim "daskama" nastupala su mnoga poznata imena...

Z. MIŠURA: Da! Nabrojiti ću samo neka: David Mc Shane, Irima Arhipova, Mario del Monaco, Filka Dimitrova, Marijana Radev, Attilio Planinšek, Ruža Fospis-Baldani, Dunja Vejzo

FOTO: STUDIO NOVAK

atmosfera školske zbornice pred
nastupajuću novu školsku godinu
1992/93.

svečani ispracaj naših profesora
i kolega Ivane Šverko (na drugo
radno mjesto) i Dragu Friedla
(u mirovinu) - 15. listopada '92.

vić i mnogi drugi, redatelji, koreografi, dirigenti...

ARTLIST: Kakva je suradnja vaše kuće sa Kazalištem mlađih u Splitu?

Z. MIŠURA: Suradnja je dobra. Počinjamo im koliko možemo. Njihovi glumci ponekad igraju i u našim predstavama.

ARTLIST: U tisku smo čitali o projektu "Osman" koji ste radili zajedno sa zagrebačkim HNK-em.

Z. MIŠURA: "Osman" je kulturno - ško-umjetnički značajan čin hrvatske kulture i nadam se da će mnogi Spiličani doći vidjeti tu predstavu.

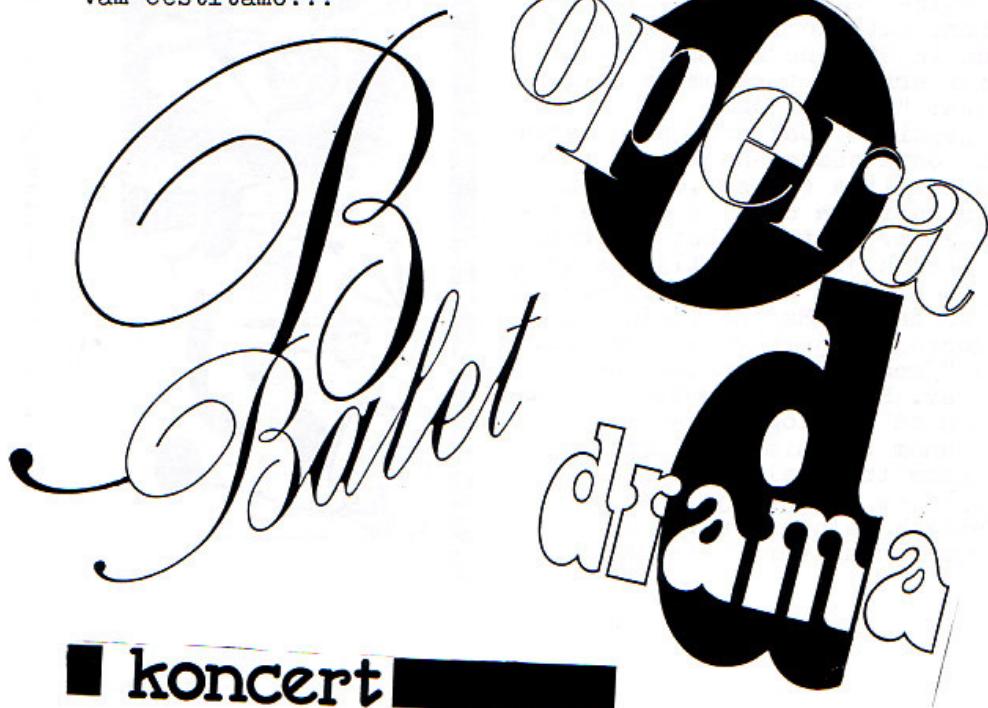
ARTLIST: Kako ste zadovoljni sa studijem glume, ogrankom zagrebačke Akademije?

Z. MIŠURA: Naši su studenti na zadnjoj godini. Od njih očekujemo nove kreacije i pojačanje koje je Drami potrebno. Studenti su se na velikoj sceni već pomalo i dokazali nastupajući u manjim ulogama. 22. prosinca imaju ispitnu predstavu - Čehovljeve "Tri sestre". Možete doći pogledati...

ARTLIST: Planovi!?

Z. MIŠURA: Planovi su veliki. Na prvom mjestu je sada proslava stote obljetnice.

ARTLIST: Sigurno smo mi prvi koji vam čestitamo!!!

DRAMA BEZ NASLOVA

Charles Gounod / FAUST
Giovanni Pacini / Tosca
W. A. Mozart / REQUIM
I' ARTE DELLA COMMEDIA

Igor Stravinski / PETRУSKA I ŽAR PTICA

12. travnja na MES-u
GOSTOVANJE U SARAJEVU
EURIPID / ELEKTRA
REDATELJ / PAOLO MAGELLI
PREMIJERA / 11. KOLOVOZA 1988.

PUTOPIS

EKSKURZIJA

MONTSERRAT

Posjetiti Montserrat nije običan turistički "djir". Posjetiti ga znači upoznati jedan od simbola Katalonije, njenih ljudi i njene povijesti.

Ova ogromna planina nije tek obična gomila kamenja: za vjernike ona je mjesto molitve i susreta s Bogom, a za nevjernike uzbudljivo (i opasno!) putovanje. Planina je duga 10 km i 5 km široka. Najviši vrh je Sant Jeroni (sv. Jere) na 1235 m.

Na Montserratu se nalazi preko 1500 spilja, a na njenim obrovcima i padinama možemo naći polovicu sveukupno registrirane flore čitave Katalonije.

Planina se prvi put dokumentirano spominje 888. godine, a početkom 11. st osnovan je na njoj samostan. Samostan su osnovali članovi reda sv. Benedikta koji i čuvaju mali romanički kip Madone. Kip je poznat pod nazivom "Crna Madona" i smatra se zaštitnicom Katalonije. U samostanu danas živi osamdesetak benediktinaca koji su život posvetili molitvi, umjetnosti, čuvanju bogate knjižnice (broji oko 250000 knjiga) i proučavanju povijesti.

Na Montserratu je napravljen i "križni put" koji počinje na Placu de la Creu na kojem se nalazi veliki križ sa tekstrom na nekoliko jezika: "Tko je Bog?"

Najljepši je ipak trg Santa Maria. Tu se osim samostana nalazi i velika bazilika (18.st). Centralna ladja bazilike duga je 68 m a široka 21 m. Unutrašnjost je prilično mračna jer osvijetljenje dolazi tek od brojnih lampa i svijeća što su kao zavjet Madoni poklonili mnogobrojni vjernici i štovaoci.

Sama "Crna Madona" nalazi se u kapeli sv. Martina. Smještena je na oltaru od bijelog zlata (1 tona) ukrašenom zlatnim mozaicima.

Na istom trgu nalazi se i muzej u kojem se čuvaju djela starih talijanskih majstora ali i djela suvremenih slikara Katalonije.

Subotom i blagdanima, nakon vjerskih obreda, mnoge folklorne grupe izvode svoj program. Najčešće su to temperamentni katalonski plesovi od kojih je najpoznatiji "sardenas".

Pri samostanu djeluje i zbor dječaka - Escalonia. Svaki dan u 13 sati dječaci pjevaju "Slava" ("Salve") i "Virolai" (himna Madoni). Danas mnogi hodočasnici hodočaste na Montserrat. I ne samo vjernici! Na njenim planinskim i strmim vrhuncima nalaze endemske prirodne ljepote, zadržavajući tišinu i mir nakon čega mora proisteći tjesno i duhovno preispitivanje i pročišćenje.

JOAN MIRO - Plava kompozicija 1953.

UZ MANIFESTACIJE
"KNJIGA MEDITERANA" I "MJESEC HRVATSKE KNJIGE"

POČECI TISKARSKE DJELATNOSTI

U SPLITU

Prvi poznati pokušaj osnivanja tiskare u Splitu vezan je uz osnivanje sjemenišne tiskare. Nadbiskup S. Cupilli (početak 18.st.) obratio se molbom mletačkim vlastima, a molbu je podržao i splitski knez koji je u tome vidoj javnu korist.

Splitski nadbiskup je bio član Ilirske akademije pa je stoga imao motiv za osnivanje tiskare. No, iako su strojevi bili kupljeni, tiskara nije proradila.

Prvu tiskaru Split je dočekao tek početkom 19.st., odnosno 1812. Prvi tiskar bio je G. Demarchi. Iz njegove tiskare sačuvan je najstariji do sada plakat iz 1814. Uskoro Demarchi odlazi u Zadar, a u Splitu novu tiskaru otvara A. Piperate. On je do tada držao knjižaru na Piazza del Tempo (današnja Pjaca). Njegova tiskara nalazila se u tadašnjoj ulici sv. Filipa, u današnjoj Papalićevoj palači.

Početkom pedesetih godina 19.st. u Splitu djeluje tiskara G. Olivettija sa kojim suradjuje i prvi litograf u Splitu, A. Giovannizio. Sedamdesetih godina u Splitu i Dalmaciji bilježimo burne političke borbe za priponjenje Dalmacije Hrvatskoj, jačanje nacionalne svijesti i pokret za uvodjenje hrvatskog jezika u javnu uporabu. Tih godina u Splitu rade tiskare G. Soregottija i A. Zannonija. Tiskara Soregotti tiska prvi put "Bijednu Maru" L. Botića, a tiskara Zannoni prva tiska novine na talijanskom jeziku u Splitu "L'Avenir" 1875.

I C. Russo otvara tiskaru, koju će poslije njegove smrti preuzeti Sjemenište i nastaviti rad pod nazivom "Leonova tiskara".

Kad govorimo o počecima tiskarstva u Splitu, nezaobilazno je ime Vida Morpurga, čuvenog knjižničara, izdavača, kulturnog i političkog radnika. On je imao svoju knjižaru ("Libreria Morpurga"), posudbenu biblioteku i svoju tiskaru. Morpурgo je jedan od osnivatelja "Narodnog lista" koji je izlazio u Zadru.

Splitsko Sjemenište osnovalo je Hrvatsku knjižaru gledje promicanja hrvatske knjige i jačanja ljubavi prema hrvatskoj književnosti i jeziku. Kad je Sjemenište preuzele tiskaru Russo, knjižaru i tiskaru smjestilo je u prizemlje stare biskupske palače blizu katedrale. Tu je i nastradala u velikom požaru 1924. godine.

Početkom 20.st. i dr. A. Trumbić osniva "Hrvatsku štampariju" kako bi osnažio političku aktivnost svoje stranke. Ova tiskara djeluje do odlaska dr. Trumbića u emigraciju, do kada i tiska svoj list "Velebit".

Tih godina radi i tiskara Lubina koja reklamira socijal-demokratsku stranku. Ova tiskara tiska i satirični list "Štipavac". Od značajnijih djela koja su tiskana u splitskim tiskarama u 19.st. izdvajamo djela Dantea, L. Botića, J. Ćudine, F. Bulića, M. Marulića, K. Tončića, G. Novaka.

U tim prijelomnim godinama rad tiskara označavao je oslobođenje političke i kulturne misli. Tiskare su publicirale i promicale preporodne političke i kulturne ideje. U stjecanju nacionalne i kulturne svijesti, ne samo u Splitu nego i na području čitave Dalmacije, tiskarstvo je dalo svoj doprinos te se stoga treba zalagati za daljnje izučavanje ove djelatnosti.

BULLETTINO

Archeologia e Storia Dalmata

per ora di

M. prof. GLAVINIĆ

cena. G. ALAČEVIĆ

Anno I.

Vjerske zajednice u Splitu:
"MEDJUNARODNO DRUŠTVO SPOZNAJE KRISNE"

2

feliton

"AKO JE MOJA PATNJA KRIŠNINA SREĆA,
ONDA JE MOJA PATNJA MOJA SREĆA"

U tihoj ulici na splitskim Firula-
ma djeluje ogrank "Medjunarodnog
udrženja za svjesnost Krišne". Jese-
nsko je predvečerje. Ulazim u manju
kuću i na hodniku susrećem desetak
srednjoškolaca. Izuvam se i ulazim u
prostoriju posvećenu Krišni. U ugлу
nešto što asocira na oltar. Na nje-
mu slike Krišne i nekoliko fotogra-
fija poznatih gurua. Dobijam podme-
tač, sjednem prekriživši noge i če-
kam... Mirišu indijski štapići. Oko
mene uglavnom "curice", jedna mladja
žena sa djetetom od 2-3 godine, je-
dan četrdesetogodišnji par, mladić
u HV-uniformi....

Srednjovječni gospodin obučen u bi-
jelo (bijelo nose oženjeni, a neože-
njeni nose odjeću boje Šafrana)
otvara program pjevajući mantre.
Grupa za njim ponavlja. Ritam pra-
te udaranjem dlana o dlani. I nakon
više od jednog sata ponavljanja
"Hari Krišna Hare Hare"-slijedi
stanka. Djevojka do mene objašnja-
va mi da je mantriranje imalo cilj
usredotočiti pozornost na Krišnu.
Ako ništa drugo, moja pozornost je
zaista "otupila" jer sam najveći
dio vremena pogledom pratila je-
dnog mrava koji je bauljao na zidu
ispred mene. Djevojka me upoznaje
sa voditeljem programa - gosp. To-
šom. O sebi kaže da je bivši ate-
ist, bivši pilot i bivši oficir
u bivšoj JNA. Prije pet godina je
otkrio Krišnu. Kazuje mi da je
članstvo još uvijek neformalno
iako djeluju već dvije godine u
Splitu. Sada, nakon registracije,
vlast ne ometa njihov rad, osim
što ponekad ulete razjareni rodi-
telji tražeći svoju (uglavnom
malodobnu) djecu. Gosp. Toša uklju-
čuje kazotofon i svi slušamo
predavanje i tumačenje 13. pogla-
vlja Bhagavad Gite - knjige koja
sublimira vedsko znanje. Pro-
matram lica oko sebe: koliko je
ovo sve samo pomodarstvo, a ko-
liko vjersko (i filozofsko) oči-
tovanje? Slušam glas sa kazete:
"Postoji tijelo (kšetra), duša

(ja, koja sam sebe svjesna) i nad-
duša (kšetra ga). Nad-duša je
svjesna svega i svakoga. Ona je
u svemu oko nas. To je Krišna!
Krišna je poznavatelj tri "kiala-
ga" (prošlosti, sadašnjosti i bu-
dūćnost)... A ja se pitam: koliko
mladost oko mene zna i razu-
mije jogu, samsaru, vede, hindu-
izam, dharmu...

Pripadnici Medjunarodnog društva
sponzne Krišne mogu se svako-
dnevno vidjeti na ulicama zapa-
dnih gradova

Ponovno razgovaram sa gosp. Tošom. Ni jedno moje pitanje nije dobilo direktni i jasan odgovor. Zašto? Sve se svodi na ljubav prema Krišni i na osobnu namjeru djelovanja. U ovom posljednjem prepoznajem Kantovo učenje o dobroj i lošoj volji...

Iako u tijelu članovi ovog društva vide samo gomilu mesa, krvi i kostiju, oni ne preziru tijelo. Za tijelo se valja brinuti jer nam ga je dao Krišna.

Krišna je bog što se osobno objavio prije pet tisuća godina. Uvjeravaju me da ovaj Krišna nema nikakve veze (?) sa Krišnom koji je avatara boga Višnua u hinduizmu. Pri spominjanju pojma "avatara" čudno su me pogledali pa sam zaključila da i ne razumiju što je to. Zar bi i mōrali?

Tvrde da su hinduizam i njihova religija imali isti korijen - vēdske spise. Pitam, postoji li kod njih učenje o nagradi i kazni (raju i paklu, životu nakon smrti). Kažu da postoji. Duša je zarobljena u tijelu (slično Platonovu učenju) i ona se zbog svoje "karme" (djela) stalno vrati u krugu radjanja i umiranja (samsara). Reinkarnacija traje sve dok se naša svjesnost totalno ne pročisti. To se postiže meditacijom i poštivanjem četiri osnovna zakona:

- vegetarijanstvo
- ne konzumiranje alkohola, duhana, kave i narkotika
- izbjegavanje kockanja
- izbjegavanje nezakonitog seksa

Ako poštivamo ova pravila u nama će nestati agresivnosti.

"Arduna, u ovo budi siguran:
Nitko tko me odano štuje i voli
nije nikad izgubljen.
Jer tkogod me učini svojim nebom,
mada je niskog roda
da, žene takoder,
zanatlje, čak i robovi —
njihovo je da kroče najvišim Putem..."

Bhagavad-gita IX 31. 32

"Samosvjest
je sveznajuća
sverazumljevajuća,
i njoj pripada sva slava.
Ona je čista svijest
koja živi u srcu svega,
u božanskoj citadeli Brahma.
Nema mesta koje ne ispunjava."

Razmišljaj: ova religija je došla na Zapad šezdesetih godina u vrijeme Beatlesa i hipi-pokreta. Zar su onda toj religiji i filozofiji upućivana sva ona neopravdana etiketiranja u vezi poligamije, anarhije, narkomanije...

Tvrde da poštuju Ghandija, ali se ne slažu sa njegovim učenjem o "pasivnom djelovanju". U razgovor se uključila i mlada mama. Pitam je imaju li veze sa Strankom naravnog zakona. "Nikakve"-odgovara gosp. mama.

Gosp. Toša, prije ulaska u auto, poručuje mi: "Potrebno je jednostavno življenje i visoko razmišljanje". S time se konačno i ja slazem dok slušam njegov pozdrav "Hare Krišna". Odlazim i ja. U ustima mi još ukus vegetarijanske hrane u kojoj sam prepoznala smrznuti "fažoleti" i kolac od rogača. Putem razmišljaj: koliko je postkomunizam, rat i urbana civilizacija ranila sviju nas. Mnogi su se našli u duševnom i intelektualnom kaosu. I moralnom! Propao je jedan svijet iluzija, propali su nečiji moralni (?) ideali. No, ovdje ni jednom nisam čula riječi "etika", "savjest", "moralno djelovanje"... Koliko Krišna može biti uporišna točka od koje se mora krenuti dalje? Ovi ljudi tvrde da je Bog jedan, a postojanje različitih religija tumači osobnim opredjeljenjem ka istom cilju: doći do Boga, ma kako se on zvao... Slažete li se i vi?

SLJEDBENICI KRIŠNE NA ULICAMA BARCELONE

2

FOTO VELJKO MARTINDOVIC

učenici prve godine (gen. 1992/93)
sa prof. i. Žuvela-Splivalo u ra-
zgledavanju obnovljenog Muzeja
grada Splita

NATURALNO PUTOVANJE '1992.
jedna od nezaboravnih večeri

Kulturna panorama HR Radio Split, 22. svibnja 1992.

Prilog Gorana PELAIĆA

LIDRANO '92

SREDIŠNJI SUSRET
SCENSKOG STVARALAŠTVA
UČENIKA OSNOVNIH
I SREDNJIH ŠKOLA

ZAGREB, 6.-8. XI. 1992.

Tako je eto Split dobio kroz jednu predstavu dvije nove dramske spisateljice, ali i odlične mlade glumce iz dramske grupe ARTIST: Angelu Mateljan, Ozrena Bakotića i Jeru Skorina, i odličnu klapu "Gustirna" koja prati igru.

Urednik Mladen VUKOVIĆ
MINISTARSTVO KULTURE I PROSVJETE
ZAVOD ZA ŠKOLSTVO
Referata - Split

Bio sam naprosto ganut, a ujedno i ushićen kad sam doznao da je Prosudbena komisija u Zagrebu na LIDRANU 92. posebno izdvajila vašu pučku igru "SAD JOLI NIKAD" i dala joj primat kao jednoj od najboljih dramskih ostvarenja.

Vaš rad je bio izuzetan, a upornost iznad svega !

Drago mi je da se vaša ljubav ipak oplodila. Postigle ste najhumanije i najplemenitije ciljeve koje mogu, profesori postići u odgoju mladih naraštaja, tj. naših srednjoškolaca.

Jošku Gaćini Čestitam vama kao autorima i vašim učenicima: Angeli Mateljan, (Jeri Skorinu) i Ozrenu Bakotiću koji su znali vaše didaskalije dobro pročitati i pretočiti ih u istinske umjetnine pokreta i riječi.

S poštovanjem
Vaš savjetnik
prof. Ante Bilić

SLOBODNA
DALMACIJA

"Prosudbena komisija posebno izdvojila pučku igru Vanje Škrobice i Ljubice Srhoj prema motivima Čehovljeve »Prosidbe«. Ovoj zgodnoj zamisli Škole likovnih umjetnika iz Splita nazvanoj »Sad joli nikad« zamjereno je (samo) na dužini izvedbe i nekoncentriranosti sadržaja. U predstavi su nastupali učenici drugog i četvrtog razreda ove srednje škole te članovi pjevačke klape »Gusterna«.

12. 11. 1992.
Poseban naglasak stavljen je na pučku igru Vanje Škrobice i Ljubice Srhoj prema motivima Čehovljeve »Prosidbe«. Ovoj zgodnoj zamisli Škole likovnih umjetnika iz Splita nazvanoj »Sad joli nikad« zamjereno je (samo) na dužini izvedbe i nekoncentriranosti sadržaja. U predstavi su nastupali učenici drugog i četvrtog razreda ove srednje škole te članovi pjevačke klape »Gusterna«.

PROČITALI SMO I PREPORUČUJEMO:

TONČI PETRASOV MAROVIĆ: ODABRANA DJELA I. I II.

IZDAVAČ SPLITSKI KNJIŽEVNI KRUG, 1992.

Tonči P. Marović je ušao u hrvatsku književnost pedestih godina. Put sazrijevanja ovog pjesnika i prozaika, dramatičara i kritičara nije nikad dovodilo u pitanje ishodišna svostva njegove sjete, otpora, boli krika.

Dapače!

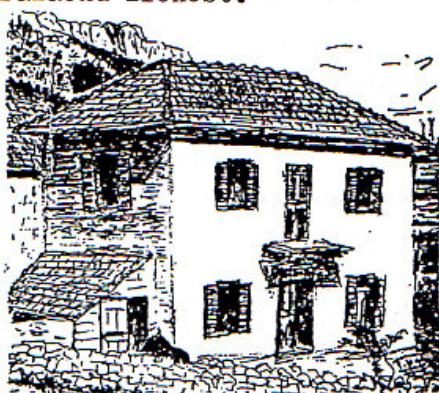
Zivotno i literalno iskustvo samo je akcentiralo njegov specifičan izraz.

U I. knjizi dat je izbor iz Marovićeve poezije. Njegova poezija je poezija intime i nemira, poezija koja je egzistencijalno ute-mljena na osobnim pobudama i osobnim doživljajem svijeta.

U knjizi II. je izbor njegovih priповijetki, novela i jedna drama. Posebno izdvajamo tu dramu, "Antigona, kraljica" koja se bavi pitanjem vlasti, demokracije, ljubavi i zakona.

U knjigama su i likovni prilozi samog T.P. Marovića. Crteži su kao i stihovi znak one iste opsje-dnutosti zavičajem i antikom kao i tekstovi.

Teško je danas naći autentičnijeg pisca individualne i kolektivne sudsbine, pa je stoga sigurno da Split i Dalmacija nisu posljednjih desetljeća dale hrvatskoj književnosti kompleksniju stvaralačku ličnost.

CRTEŽI T. P. MAROVIĆA

ispravke

U 3. broju "ARTLISTA" potkrala se pogreška u tekstu "Dalmacija, kamen, snovi..." Umjesto rečenice: "Umjetnik se ne radja i ne postaje preko noći..." treba stajati "Umjetnik se radja, a ne postaje preko noći..."

Ovom ispravkom ispričavamo se prof.
R. Duhoviću.

Uredništvo "ARTLISTA"

OD STOLJEĆA SEDMOG

CRKVA SV. ŠIME U ZADRU

Povijest svjedoči da su mnogi istočno-rimski carevi već od 4.st. sakupljali ne samo umjetnička djebla nego i moći svetaca. Tako je i tijelo sv. Šimuna preneseno iz Palestine u Carigrad. Prema jednom gotičkom natpisu, nadjenom u raki sv. Šimuna, može se zaključiti da je tijelo iz Carigrada u Zadar preneseno 1203. Tijelo je donio mletački plemić, križar, koji se zbog oluje bio zaustavio u Zadru. Zadrađani su tijelo najprije bili postavili u crkvu sv. Marije Velike i tu ostaje oko tri stotine godina. Uskoro se počinje graditi nova crkva, ali zbog osiromašenja Zadra u tadašnjim ratovima crkva nije završena. Tijelo sv. Šimuna se 1632. prenosi u crkvu sv. Stjepana koja od tada nosi naziv crkva sv. Šimuna. Tom prigodom crkva je produžena, a početkom 18.st. sagradjen je uz crkvu zvonik. Crkva je mnogo puta mijenjala svoj vanjski i unutarnji izgled. Danas je to crkva sa tri ladje i sa dva reda stupova. Stupovi su ukrašeni korintskim kapitelima. Lijevi stupovi su kameni, a desni zidovi žbuknati.

Crkva i svetište bogati su vrijednim povijesnim i umjetničkim predmetima. Na jednom od oltara je slika sv. Stjepana, djelo venecijanske škole. U crkvi su i dvije slike sv. Jerolima koje se pripisuju Tizianovoj školi i školi Palme Mladjeg. U dubini desne ladje smještena je srebrna oltarna pala, a na dnu lijeve ladje nalazi se oltar iz 18.st. na kojem je smješten relief Madone sa Djetetom. To je vrlo rijetka umjetnina te vrsti sa uočljivim bizantskim crtama.

Svečano svetište je izgradjeno u formi trijumfalnog luka na čijim se zidovima sa strane nalaze slike sv. Petra i Pavla. Pretpostavlja se da je njihov autor V. Carpacio.

Na najuzvišenijem mjestu u svetištu, iznad glavnog oltara, dva velika barokna andjela od bronce, nose na rukama srebrnu raku sv. Šimuna. Andjeli su bili saliveni od zaplijenjenih turskih topova sredinom 17.st. Raka sv. Šimuna je, bez su-

mje, jedan od najvrijednijih eksponata cijele zadarske srednjevjekovne umjetnosti. Službeno je proglašena predmetom koje ima svojstvo spomenika nulte kategorije. Pored umjetničkih vrijednosti, raka ima značaj i za našu nacionalnu povijest. Na njoj su ovjekovječeni važni povijesni dogadjaji, ali i svakidašnji život ondašnjih žitelja Zadra. Raku je dala izraditi ugarsko-hrvatska kraljica Jelena i na raspolaganje majstorima stavila 250 kilograma srebra.

Djelo je izradio Franjo iz Mletaka, a pomagali su mu i domaći majstori.

Crkva sv. Šimuna posjeduje i niz drugih vrijednosti: anžuvinski kažež i srebrni procesionalni križ iz 14.st, srebrne korice bratovštine sv. Stjepana iz 16.st, renesansnu tamjanku, srebrne svjećnjake...

Burna prošlost Zadra je već sedam stotina godina povezana uz lik starca Šimuna. Stovanje relikvija, čuvanje povijesnog i umjetničkog bogatstva svjedoci vjeru i kulturnu baštinu Hrvata.

Crkva sv. Šime u Zadru

GLAZBA

"BEATLESI" - VIŠE OD GLAZBE

I sva vremenska ~~distanca~~ od gotovo trideset godina, nije mogla izblijediti sjećanja na "stara dobra vremena" - slavne šezdesete godine. Nikad možda neće biti jasno kakav je sveopći šok izazvala čupava četvorka iz Liverpoola svojim "je-je" urlanjem. Ali, bio je to početak sazrijevanja jednog novog pokolenja koje je odlučilo obračunati se sa starim vrijednostima i establishmentom, a da svoje ciljeve i želje nisu nikada dovoljno i do kraja jasno formulisali.

Iako su "Beatlesi" bili tek istreni frontijeri širokog omladinskog pokreta, iako su bili začetnici samo "middle of the road" stila, oni su ipak postali svojevrsni fenomen i zbog toga rado vidjeni i u najkonzervativnijim krugovima, za razliku od Jaggerove "bande". Za neke je glazba "Beatlesa" saboraža i ruglo, za druge spretan spoj britanske i američke glazbene tradicije, mora se priznati da je tandem MacCarthy-Lennon bio kvalitetan. Paul nešto nježniji, suptilniji, "konzervativniji", a John čudak, izazovan, snažan i "ljevičar" - možda su se upravo zbog toga nadopunjivali.

"Beatlesi" su nesumnjivo uspješno kombinirali crni zvuk i novo bijelo buntovništvo. Je li to bio jedan od razloga što su obožavatelji-ce na njihovim koncertima davale oduška ushićenim vrištanjem, suzama i jecajima? Takvo ludilo se vjerljatno nikada više neće ponoviti...

Rock and roll je tada postao komunikacijska snaga čitave jedne generacije - i to traje sve do danas! Vjerovalo se i vjeruje da je rock mnogo više od glazbe! Rock je postao simbolom podkulture mladeži u drugoj polovini 20.st. Premda je danas teško i povjerovati da su se "Beatlesi" stvarno dogodili!

BEATLES - NAJ - NAJ -

- najuspješniji kompozitori so - ngova (od 1962-1972. trideset singlova je prodano u preko milijun primjeraka)
- najuspješnija grupa (od 1962 -1972 prodali su 545 milijuna ploča)
- najviše zlatnih ploča (38)
- "Yesterday" je najviše puta snimana ploča, oko 1 200 verzija

GLAZBA

BAUHAUS

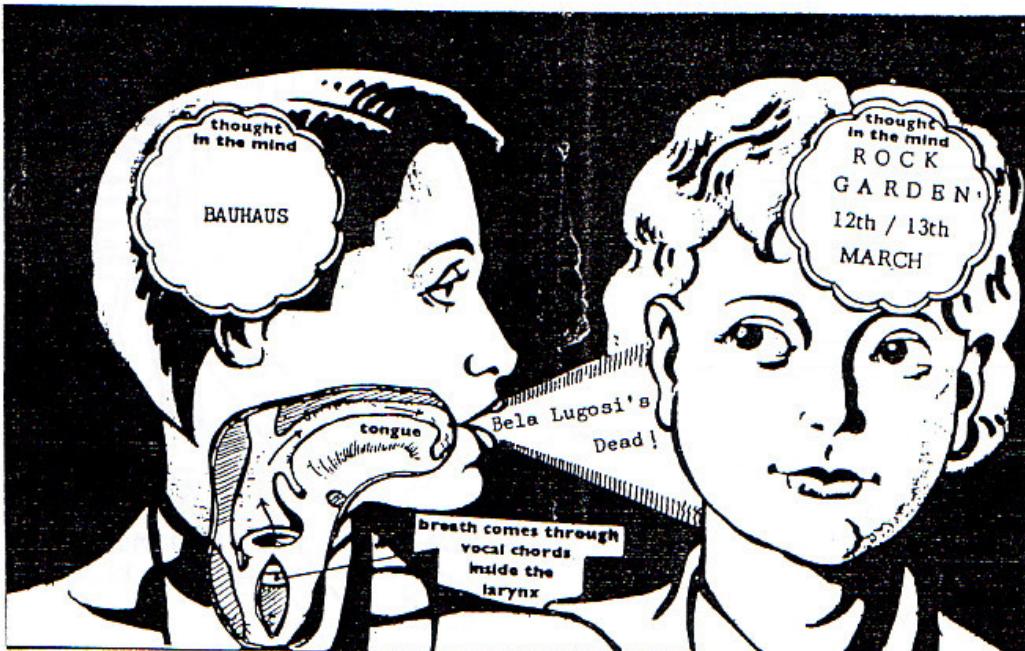
1978. braća Haskins i Jay, uz pomoć vokala Murphya i gitariste Asha osnivaju u Northamptonu band BAUHAUS. U početku nastupaju u John Peel Show-u i sviraju tzv. podzemnu klasiku. Prvi koncert imaju na samu novogodišnju noć 1978/79. Iduće godine izdaju prvi singl "Bela Lugosi's Dead" koji obiluje sijesetnim zvukom gitare i bassa te sintagmatskim tekstom. BAUHAUS odmah postaje kult-grupa. Kultni status, kojeg se nisu oslobođili sve do raspada grupe 1983, dobili su zbog bezkompromisnog bavljenja temama vezanim uz američko i europsko kulturne nasljedje te misticizmom, okultizmom i istočnjačkim filozofijama.

Njihov prvi singl ušao je na top-liste nezavisnih bendova tek dve godine nakon objavlјivanja. Na iste liste dolaze još četiri puta i staju na njima ukupno osamdeset tjedana.

B A U H A U S

Prvi album "In the Flat Field" je kao i drugi "Mask" stigao na prvo mjesto nezavisnih albuma. Singl "Terror Couple Kill Colonel" inspiriran je naslovom iz novina i dolazi na rang-liste oficijelnih singlova. Nakon raspada grupe dolazi do frakcija. Peter radi u grupi "Dalis Car", a potom nastavlja solo karijeru. Haskins i Ash osnivaju "Tones on Tail", Jay radi u nekoliko grupa da bi se na kraju pridružio Haskinsu i Ashu u grupi "Love & Rockets"; a objavio je i jedan solo album. Misteriozne BAUHAUSE danas svrstavaju u tzv. dark - alternativu i uspoređuju ih sa FIELDSIMA i CULTOM jer gaje istu vrst glazbe.

RAZGOVOR UGODNI SURADNIKA "ANTLISTA" SA PROF. S. TOMIĆEM

- Jeste li sretni što ste razrednik trećem "grafike"?

Prof. S. Tomić:-Ne, ali ne zato što sam vaš razrednik, već što sam razrednik uopće. Moram priznati da s vama volim raditi...

-Što mislite o preseljenju naše škole?

Prof. S. Tomić:-Smislit ćemo neki odgovor...

-Koji vam je životni cilj?

Prof. S. Tomić:- Ne znam...

-Kad smo već kod cilja, recite nam koji je broj vašeg stopala?

Prof. S. Tomić:- ...valjda sam svoj cilj već postigao...

-Što mislite o poskupljenju cigareta?

Prof. S. Tomić:-To mi kvari životnu koncepciju...

-Volite li više "tursku" ili "instant" kavu?

Prof. S. Tomić:- Ah, pa zna se!

-Je li istina da više volite zelene nego crvene jabuke?

Prof. S. Tomić:Više volim zelene jer u njima ima crva. Ako u jabuci nema crva, ona nije dobra. Zar ne?

-Što mislite o embargu prema Srbiji?

Prof. S. Tomić:- Ne kužim...

-Nad smo već kod politike, znate li da je poskupio hamer-papir?

Prof. S. Tomić:- Da, a zašto su cigarete poskupile?

MALE SALE NA SATU "ETIKE I KULTURE"

MATAN:Profesorice, koristim lijek za sinuse koji me uspavljuje. Mogu li malo spavati preko vašeg sata?

PROF. V. Skrobica:Možeš, samo nemoj hrkati da ne probudiš učenika do sebe.

PROF. V. Skrobica: Može li mi netko posuditi "korektor"?
DRAGAN:Nemam korektor ali imam digitron.

Sanja se potajno šminka preko sata,a zatim pita profesoricu za odlazak na WC.Profesorica ju je vidjela da se šminka pa pita.

PROF. V. Skrobica: Zašto se, Sanjo, posebno šminkaš za WC?
PIVAC:Profesorice, ona ne ide u školski WC,već u "leptira".

nas sp n z or o

19

Domiljina 8
058/41-244
45-041
fax 41-244

d.o.o. TURIZAM
TRGOVINA
UGOSTITELJSTVO
FINANCIJSKI INŽINJERING
UZGOJ RIBE I ŠKOLJKI
SPLIT

ARTLIST: Predstavite nam ukratko "F-tours".

GORAN: "F-tours" je turistička agencija, a osnovana je prije tri godine. Proizšla je iz Ferijalnog saveza Splita i nalazi se u Varošu. Broji svega troje zaposlenih. Osnovna djelatnost "F-toursa" je organizacija turističkih i drugih putovanja u zemlji i inozemstvu, organizacijom maturalnih zavala, novogodišnjih aranžmana, skijanja itd.

ARTLIST: S obzirom na standard gradjana i tržišnu konkureniju vi uspješno poslujete. Čemu to zahvaljujete?

GORAN: Uspjeh, ako se tako može nazvati, je organiziranje putovanja u Španjolsku. U posljedne tri godine uputili smo tamo 130 autobusa. Analizirajući tržište u Splitu zaključili smo da je komercijalno i tržišni neprihvatljivo čekati potencijalnog kupca naših aranžmana. Stoga smo krenuli "naoružani" atraktivnim programima, dobrim reklamama i sl. Naš najbolji atribut su ipak bili zadovoljni korisnici.

ARTLIST: Koje "ture" Spiličani najviše traže?

GORAN: Od svih destinacija koje nudimo najtraženija je Barcelona, Pariz, Firenca, Rim... Trenutno su najtraženiji skijaški aranžmani.

ARTLIST: Sto biste preporučili maturantima Umjetničke škole?

GORAN: Nekoliko generacija maturanata vaše škole sa nama je upoznalo Španjolsku Kataloniju. Sada bih preporučio talijansku Toscanu sa Firencem, Rimom, Sienom... Vjerujem da bi ti gradovi najviše odgovarali duhu vaše škole...

ARTLIST: Vi ste velikim dijelom sponzorirali naš 4. broj ARTLISTA. Je li vam ovo prvi posao te vrste?

GORAN: Naša agencija sponzor je ženskoj klapi "F" koja je pobijedila na festivalu klapa u Omišu prije dvije godine. Bili smo sponzor jednoj ekipi malog nogometa, pomažemo Hrvatsku vojsku itd.

ARTLIST: Generacije naših maturanata uvjerili su se u kvalitetu "španjolskih tura". Planirate li što novog?

GORAN: Nažalost, nizak standard naših sugradjana sputava nas u istraživanju novih destinacija, premda je to vrlo interesantan posao. Za sada se držimo dobro uhodanih putovanja koji su relativno financijski pristupačni. Ipak, planiramo raditi putovanja za Andaluziju, Siciliju, Egipat, Izrael, Island, Maltu itd. Iskreno se nadam da će vama i nama biti dostupno sve to. I to uskoro!

FILM

HOFFMAN - VELIKI Mali ČOVJEK

Iako se sa filmom susreo još u ranom djetinjstvu, Dustin Hoffman nije imao namjeru postati glumac. Uz to ga je često vukao po hollywoodskim studijima gdje je radio kao dekorater, ali je želio da njegov sin postane liječnik. Tako je Dustin medicinu i upisao, ali su ga kolege studenti onesviještenog iznijeli iz dvorane gdje su sećani leševi.

Nakon toga Hoffman je odlučio postati glazbenik. Nakon napornog rada i upornosti uspio se upisati na konzervatorij u Los Angelesu. No, ljubav prema glumi je na koncu pobijedila. Upisuje se na glumačku školu Pasadena Community House, a potom seli u New York gdje se druži sa Geneom Hackmannom i Robertom Duvalлом. Hoffman glumi u manje poznatim predstavama kada ga otkriva Mike Nichols koji se upravo pripremao režirati "Diplomca". I tko bi pomislio da će taj momak niska rasta i velikog nosa, lišen manje-više svih prednosti fizičke ljepote, zasjati punom snagom i nametnuti svoju ličnost antiheroja u jednom antiherojskom vremenu, suočen sa svojim izgubljenim ljudskim bitkama i utopljen u moralne dvojbe neurotične Amerike. Zvijezda je rodjena!

Za ulogu "Diplomca" Hoffman je nominiran za nagradu "Oskar", najveću svjetsku filmsku nagradu. Slijedili su filmovi: "John i Mary", "Veliki mali čovjek", "Ponoćni kauboj", "Psi od slame", "Leptir", "Alfredo, Alfredo", "Lenny", "Svi predsjednikovi ljudi", "Kišni čovjek"...

Iako broj snimljenih filmova nije velik, ipak su to filmovi koji su svojom kvalitetom i visokom profesionalnošću ušli u filmsku klasiku. Dustin pažljivo bira uloge i prihvata samo one koji se slažu sa njegovim osobnim senzibilitetom. "Moji filmovi govore", jednom je izjavio Hoffman. Pa iako je najčešće filmska priča u povijesti bila na strani zakona, Hoffman će u filmu "Svi predsjednikovi ljudi" biti (anti)junak koji će ustati protiv hipokrizije i potrošačkog

mentaliteta.

Ako ima neostvarenih želja, onda je ta što mu nije ponudjena uloga Hitlera u filmu koji bi se bavio temom drugog svjetskog rata. Ne zbog toga što smatra da bi Hitler bio samo kompleksan i zahtijevan lik, već što bi to mogao biti film-poruka i film-opomena.

U privatnom životu, Hoffman se ne uklapa u standardne priče o hollywoodskim mitovima. Najčešće odjeven u izlizane traperice, tenisice, duge kose, moglo bi se reći: neki Smith u New Yorku iz susjedne ulice. Sve je to daleko od standarnog i klasičnog lika filmske estrade. Oženjen je bivšom balerinom A. Byrne i ima dvoje djece. Sa Hackmannom je bio i ostao veliki prijatelj. Potom je počeo prijateljevati sa Al Pacinom, Robertom De Nirom... Uzajamna naklonost, slični životni i umjetnički pogledi, pogledi na svijet i na vlastita mjesta u njemu stečena u 42. ulici u New Yorku, nastavljaju se i danas kad su svi "veliki", "bogati", "zvijezde".

Iako je rastao u atmosferi - kako što bolje ostvariti "american dream", sada, kao ostvarenje toga sna, Dustin ne voli i izbjegava publicitet, skandale, besmislene filmske premijere, koktele, reklame... Skroman i pored svih uspijeha, slave i novca, Hoffman je ostao - veliki mali čovjek.

STIHOVI

STIHOVI

STIHOVI

STIHOVI

STIHOVI

STIHOVI

K moru

Povedi me niz oštare hridi
bliže,
još bliže k moru.

Tamo gdje galebovi grakću
od želje za životom.

K moru,
povedi me k moru.

Tamo gdje se oblaci
kreću,
gdje umorne ptice slijeću,
ja leći ču
na ruke tvoje,
u more moje.

U more moje.

Jedne večeri stara bolnica

Jedne večeri
stara bolnica.
Dugi crni hodnik.
Pacilji truleži motaju
se oko mene.
Bol umiranja,
smrad raspadanja,
krkljanje, kašljivanje
i pljucanje krvi.
U jednoj sobi osamnaest
kreveta.
U jednoj sobi osamnaest
bolesnika.
U jednoj sobi osamnaest
ljudi koji se suše,
osamnaest ljudi koji se
ruše.

Vrata! Na ulicu!
A vani vreva...
Na uglu se peku kestenovi
i pozurim kupiti ih dok
su još topli.

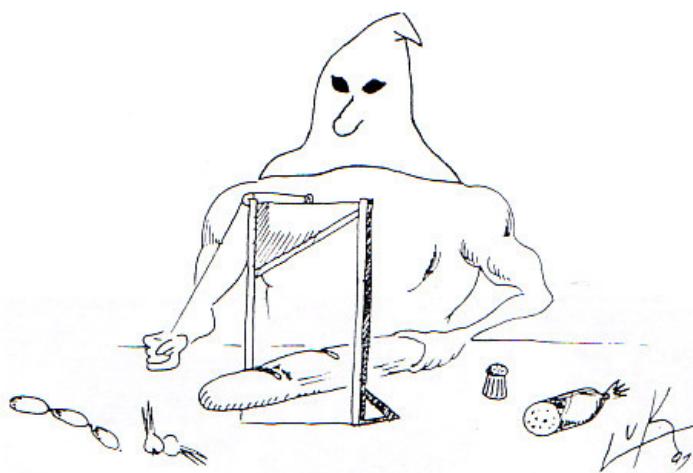

"TRADICIJSKA SMJEŠTAJA"
školska zbornica

Novosti

-promjene su u Statutu škole a donešen je i novi Zakon o srednjoškolskom obrazovanju. O tim promjenama možete saznati kod svog razrednika -nova je organizacija razredništva: više nije po razredima već po odjelima -započele su s radom slobodne aktivnosti u školi. Još nije kasno da se uključite -prvi put ove godine u školi je organizirana fakultativna nastava. Učenici su se najviše opredijelili za drugi strani jezik, povijest umjetnosti, osnove slikanja i osnove fotografije

-organiziran je natječaj za likovno rješenje novog znaka škole. Rezultate natječaja još nismo saznali -useljenje u novu školsku zgradu očekuje se pred kraj ove godine -Maturalno putovanje u Španjolsku je bilo nezaboravno. Sad je pred maturantima posao oko organiziranja maturalne zabave a novac će, kažu, dijelom zaraditi organiziranjem prodajne izložbe radova pred Božić u prostorijama škole.

Za Dan škole održana je izložba seminarских radova iz Povijesti umjetnosti. Izloženo je bilo nekoliko stotina ponajboljih radova iz petnaestak godina. Glasalo se za najbolji rad i na 126 listica našli su se autori: Popović, Mikelic, Efendić, Ložić, Andrijašević, Peruzović, Dolonga, Sundov, Basic, Cerina, Biočić, Baučić, Perasović, Samardžić, Pervan, Pužina, Tomićić, Zlatar, Aviani, Knežović.

Najbolji rad sa 68 glasova -Renesansa u Njemačkoj- Viktora Popovića, /šk.g.1989/90./

II mjesto - 10 glasova isti autor s radom -Nadrealizam-/1990/91./ III

mjesto s po 9 glasova dijele:

Efendić s radom -Stedci- i Mikelic

s temom -Egipat- /šk.g.1991/92./

GLAZBA

MADNESS

Ako se odlučite kupiti njihov album imat ćete možda manjih problema kao i ja. Album je došao iz Zagreba, preko Sarajeva do Umjetničke škole. Garantiram, ukoliko nabavite njihov album, dva dana nećete slušati ništa drugo.

U ovoj ludoj eri pankera, darkera, loosera, MADNESS zvuče upravo bolesno optimistički i osvježavajuće. U njihovoј glazbi pronaći će se svi oni koji glosuju za život i glupiranje unutar istog. Daklem, ekipa je živi ruskav i metež. "njihovoј se glazbi nema što dodati niti oduzeti. Tekstovi su genijalni (otpjevani s izrazito engleskim naglaskom). Da sam prosječan kritičar dao bih im svinđeo zvjezdica...Ovakao ću vam samo toplo preporučiti da nabavite video ili audio izdanje live MADNESS-a koje se upravo širi planetom Zemljom. To ne znači da će se taj album uskoro moći nabaviti i u "Croatia records". Vidjet ćemo!

GOSTI U KAZOJ ŠKOLI:
KAZALIŠTE MLADIH - SPLIT

Clanovi kazališta mladih gostovali su u našoj školi 30. pulna sa "prednjicom" jednogom ili kako naziva je kazališna predstava" pod nazivom "Kazališni sat" autora Jassenka Boke i pod redateljskom rukom Vanče Kljakovića. Iraizvedba ovog simpatičnog komada bila je 14. travnja 1992. u "Teatrini" na Prokurativama. Kazališni sat je zamišljen kao komad namijenjen djeci i omladini kojim se objašnjava proces nastajanja predstave. Tako su se pred nama miješali java i san, zbilja i mašta. U predstavi su se posebno isticali gospoda F. Strmotic i F. Radon. Kazalište mladih u Splitu je jedno od rijetkih koje nema vlastite pozornice. Ipak, neposrednost i šarm, kvaliteta i umijeće, ovom kazalištu ne nedostaju, to je potvrdila i ova predstava.

(cr) TRAVNIČKO GLASBO

zнати оно што знаш и знати што не знаш карактеристично је за онога тко зна.

Konfucije

čovјek koji napravi гријешки и не исправи је, чини другу гријешку.

Konfucije

ljubav kao misao je mudrost,
ljubav kao osjećaj je dobrota,
ljubav kao oblik je ljepota.

Sai Baba

Onaj koji je imao sreću upoznatti
samo jedanput na svijetu najvešt-
canstveniju intimu prijateljskog
srca, upoznao je radost - radost
koja će ga učiniti bijednikom za-
sav preostali život.

nepoznati autor

Franko Strmotic
glumac Kazališta mladih u Splitu

DA LI STE ZNALI
??

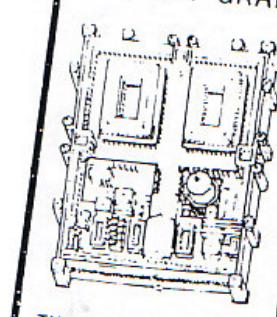
- 1167 - UTEMELJEN UNIVERZITET OXFORD
1601 - HRVATI IZUMILI KRAVATU
1906 - GOSPODIN PENKALA IZ ZAGREBA IZUMIO PRVU TEHNIČKU OLOVKU
1907 - ISTI PRONALAZAČ IZUMIO PRVO NALIV PERO, POPULARNU "PENKALU".
13.09.1991. - 30.04.1992. - U OVOM RAZDOBLJU NISU LETJELI ZRAKOPLOVI
S AERODROMA RESNIK ZBOG RATA U HRVATSKOJ
1992 - POD NAZIVOM "GOLEM UGLED-ROBERT ADAM I IMPERATOROVA PALAČA"
U EDINBURGHU ODRŽANA VELIKA IZLOŽBA KOJOM JE OBILJEŽENA
DVJESTOTA GODIŠNJIĆA SMRTI VELIKOG ARHITEKTE ROBERTA ADAMA
KOJI JE 1757. POSJETIO SPLIT I 1764. IZDAO KNJIGU O
DIOKLECIJANOVOJ PALAČI.
1992.V. - PRVI BROJ ČASOPISA "ETHNOLOGICA DALMATICA",
NOVI PLAN GRADA SPLITA
1992 - LIPANJ - PRODAJNA IZLOŽBA NAŠIH MURANTICA ODJELA DEKORACIJE
U GALERIJI PROTIRON
1992 - SAMOSTALNE IZLOŽBE BIVŠIH UČENIKA : PETRA JAKŠIĆA, NATAŠE AĆ,
ZLATKA BOROZANA, PETRA GRIMANIJA, JURICE KRSTINIĆA, GRUPE
STILISTI
IZLOŽBA PROFESORA SLOBODANA TOMIĆA, PRVA SAMOSTALNA IZLOŽBA
UČENICE ALME ZEDNIK /III GRAFIKE/
1992 - ODRŽANI ZNANSTVENI SKUPOVISI: STAROHrvatska SPOMENIČKA BAŠTINA
/ZAGREB X/, KIPAR IVAN DUKNOVIĆ /TROGIR XI./
1992 - IZLOŽBE "BLAGO HRVATSKE" - IZ ARHIVA MAPA ZA ISTRU I DALMACIJU,
L'ART ANNALE U PALAČI MILESI, STAROHrvatski SOLIN U ARHEOLOŠKOM
MUZEJU
ODRŽANI: MJESEC HRVATSKE KNJIGE, TJEDAN NJEMAČKOG FILMA
1992 - OTVOREN OBNOVLJEN MUZEJ GRADA SPLITA / POSLJE DEVET GODINA /
1992 - JESEN - PREMINULI SU SPLITSKI UMJETNICI, SLIKARICA VOJKA
RUŽIĆ I KIPAR PETAR RUŽIĆ, A U KOPRIVNICI NAŠ VELIKI
SLIKAR NAIVAC IVAN GENERALIĆ.
1992.XII. - PRODAJNA IZLOŽBA PROFESORA, UČENIKA I PRIJATELJA ŠKOLE
LIKOVNIH UMJETNOSTI PREDVIĐENA PRED BOŽIĆ KAO POMOĆ, JER
UMJETNIČKA ŠKOLA /= SPLITSKI NAZIV OD MILJA/ VISE NECE
STANOVATI NA ADRESI ĆIRIL-METODOVA 16. NOVA, POTPUNA
ADRESA NA PREDJELU VISOKA JOŠ NIJE POZNATA.

Kultura

TROGIR: ZNAMSTVENI SKUP U POVODU 550. OBLJETNICE ROĐENJA VELIKOGA HRVATSKOG KIPARA

SPLIT
PLAN GRAD.

THE CITY MAP
STADT PLAN
PIANTA DELA CITA

27. zagrebački salon
posvećen primijenjenoj
umjetnosti i dizajnu

V.I.S.
'92
VIDEO IZLOG SPLIT '92

1440 - 1990
VAN DUKNOVIC - IVANES DALMAIA

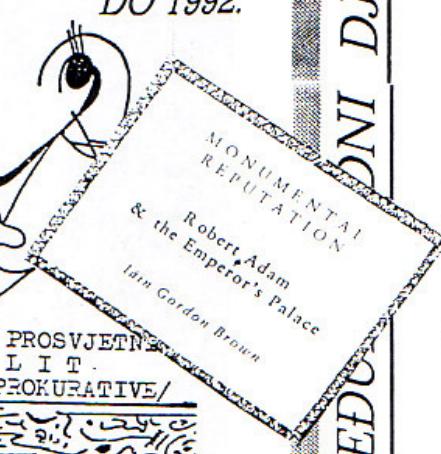

alma zednik

IZLOŽBA

13 - 21.XI
18-21 h

KLUB HRVATSKOG DRUŠTVA PROSVJETNE
DJELATNIKA SPLIT
TRG BANA JELAČIĆA 1/1/PROKURATIVE/

DNI DJEČJI FESTIVAL U ŠIBENIKU

46

3/5 LINOREZ - HRAM - JAKŠA BABIĆ - III. GRAF.

2/5 LINOREZ - DINO DVORNIK - JERICA GRACIN - III. GRAF

SANTA MANDINA

- epizoda 2 o53. -

kužina.djirani se u pitaru
rascvitati. tovar reve u dvo-
ru. ceceka ulazi u tinel i za-
tiče svoju drugu i četvrtu že-
nu djovaninu di se mazi sa
šjor kekon. ceceka se dere.ča
je šupjačo. ne moš brez kurba-
luka. ma uvatit ču ja dikod
tebe sa svidokon u vanbračnoj
relaciji. to će biti tvoj de-
end. djovanina se raspali.
samo ti drobi.nisan ti ja kri-
va ča ti ona tvoja propala
artištica ne pruža uživancije.
djelozast si. eto to je po
sridi. potom se javi keko. u
fameji ceceka su svi niki
livi. a one ti čere paru
andjelčići. e moj ceceka či-
nija si grije di si kod moga.
u tinel upada mašon.on je
razbaštinjeni i vanbračni sin
ceceka.ko to meje kontra mo-
je fameje.to pita pobišnjili
mašon.jemaš ti keko ča mest
i isprid svojin vrat. na to se
ka furija javi djovanina. či-
nit čemo ča očemo. ovo je slo-
bodna zemja.nikor me neće i
ne more fermat.ni vaše veze .
ni vaše miti. ni vaše rupe u
zakonu. ni vaša stara ni nova
štednja. i vi mi grete govorit
o moralu. ni cia ni kgb ne
moru otkrit sve vaše jubavne i
poslovne špekulacije. djove se
sva uskuva iako je bila samo
u kombinetu. u sobu proviri
susid linoleum. čuja je dreku
i svadju pa se ponada vidit
krimić uživo. ma vraga. ni
bidni linoleum te sriće.
uvik mu je ceceka kreja žene
i jubavnice. ma moglo bi se
sve ovo iskomplicirat ako on
pozove griza. griz je policijot
i budući zet ceceka. griz je
bijan i už cecekaove sluškinje
smantane.bijan je jubavnik i
vitorini a vitorina je sad
žena mašonu. i ko zna kome još.

začuje se sirena redarstvenih ko-
la. skupila se cila kala. tu je
i ridikul mikula ča plete plete-
nice ka žensko. bože mi prosti.
tu je i tudor. on je najmladji
sin ceceka iz drugog i po braka.
za njin doleti i njegova žena
helija.ona van je prava silo-
vana žena. na zid se popeja i
bivši uhićenik tučar guso i nje-
gova čer šalica. i nju su silo-
vali kad je bila dite pa sad
ima traumatizirani život.
bilo je tu još puno puno svita.
na kraju su se svi povatali.
vikali.
peštali.
itali.
grizli.
natezali.
vajiali.
•••

a tovar je reva jer ni san nije
bidan zna ko je na čigovoj stra-
ni.

tako van je dragi gledatelji fi-
nila još jedna epizoda naše omil-
jene serije.
i dok žene kunu a muški beštima-
du još ni kasno da se prikjučite
mnogobrojnom gledateljstvu i po-
gledate naše iduće epizode.
nima veze ča ne znate ko je kome
muž, joli brat, joli pošcer, inka-
sator, susid joli ... to ne znaju
ni oni ča sve redovito pratidu.

i ovu epizodu naše omiljene se-
rije sponzorirala je butiga fa-
žol i njena vlasnica Roža kurijo-
ža.

STRJELAC

VODNJAK

RIBA

JARANAC

OVAN

IK

BIZZANTI

RAK

LAV

HORO' SKOP

Fred vama stoje nova poznanstva. U svoj toj rulji pojavit će se jedno ime, koje nije vaše, ali nije ništa manje zanimljivo. Možda ta osoba unese u vaše snove ono što vam nedostaje. Inače, čuvajte se zime...ona neizostavno dolazi!

Zašto ste stalno u kući? Izadjite malo na buru. Neka vam puše u lice. Možda vjetar otpuše bubice iz vaše glave. Možda "odleprša" i vaša kosa. Neke stvari uopće ne primjećujete. Zar vam slab vid? Vaš sretan period je paleolit.

Kod vas nema promjena. Još uvijek ste blizanac, samo ne znamo koji. S obzirom na Saturnov uljak u petu fazu Urana, ostat će te blizanac još najmanje šezdeset godina. Obratite pozornost na što se čuje, a ne vidi! Vaš sretan broj je 130,0.

Previše vremena provodite sa ljudima koji vam ne znače baš puno. Okrenite se ljudima koji vam više znače. Ne udaljavajte se od kuće u periodu punog Mjeseca. To loše utječe na vaš apetit. Pripazite na zdravlje. Vlada ljubavna grozica sa fatalnim posljedicama.

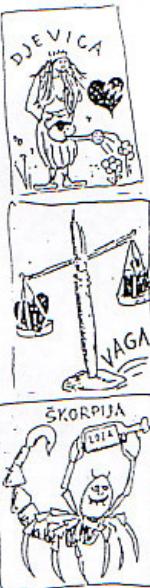
Kako jesen odmiče, postajete sve nervozniji. Zašto ste toliko zabrinuti? Jesen je za neke najljepše i najromantičnije godišnje doba. Zanemarite poskupljenje struje, otkup stana, staru deviznu štednju, gužvu u "Prometovom" autobusu, miomiris školskog WC-a... Vi ste živi - to je ipak najvažnije! Nek to bude i najljepše!

Ceka vas ugodno iznenadjenje. Birajte sami društvo i držite se pametnih. Ako vam to ne pomogne, sakrijte se negdje na par sati. Sreća u vašoj nesreći je - pad s mosta! Zato izbjegavajte most na gradskoj tržnici. Tu vas očekuju klizanja cijena, kore od banane, devizni barometar i ponuda od igle do lokomotive. Potrebno je ipak sa sobom ponijeti torbu novaca...

Njištete se čas lijevo, čas desno. To nije dobro za vašu ravnotežu! Pojedite pizzu i ona će vas povratiti, iako nećete već vi nju. Družite se sa ribama, rakovima, žabama i ostalim horo (r) skopskim znakovima. Vaš sretan broj je - 0,3145 ili 92, 51.

Postajete depresivni i padate u očaj. Vi ste jednostavno optimist koji se ne da. Pesimist je, kažu, optimist sa (neugodnim) iskustvom. To je ipak samo pravilo. A pravila i postoje da ih kršimo, zar ne? Požurite - inače će i ovo pravilo brzo izmijeniti!

Sada ste O.K. korala. Zvijezde vam govore da vas čeka netko u zasjedi. Izoštite čula... Gledajte lijevo i desno, gore i dolje, ispred i iza sebe. Testirajte svoj obrambeni mehanizam. Odavno niste bili u zasjedi i živjeli ste život "naivka". Svijet se odavno promijenio! SRETAN BROJ 591-386

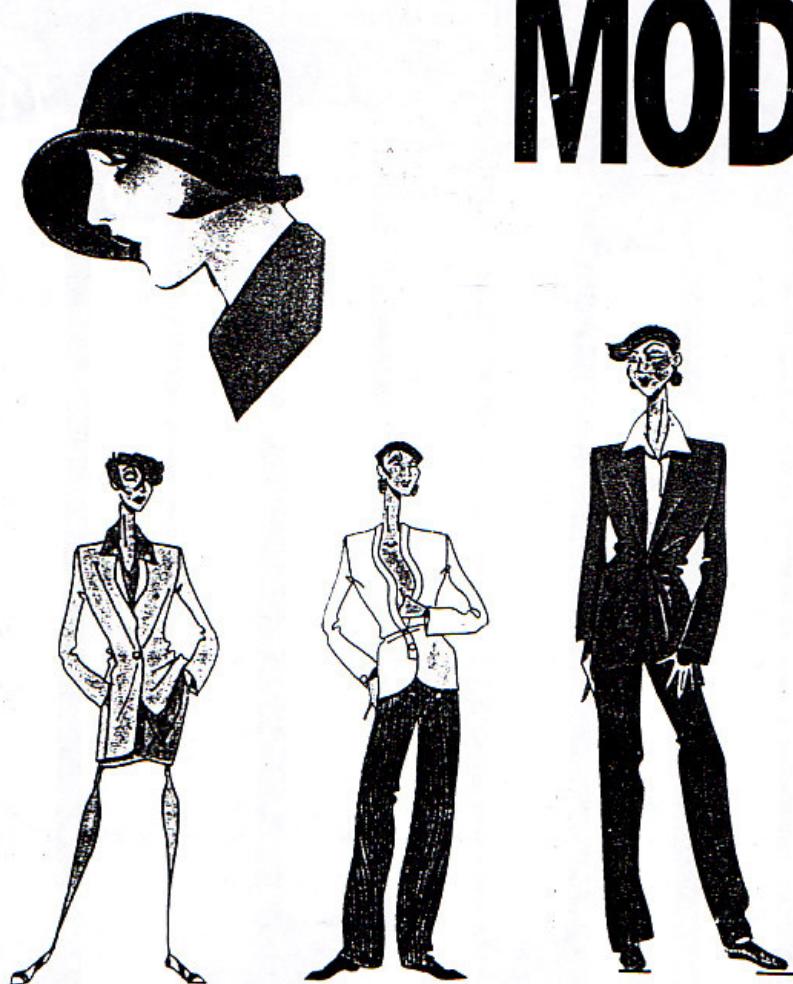

Za vas nismo ništa pripremili! Vaš sretan dan ne postoji. Možda i vi ne postojite? I to bi trebalo provjeriti. Izgleda da niste miljenik zvijezda ni ovog horo(r)skopa. Ako niste zadovoljni izvolite potražiti što vam kažu zvijezde u časopisu "Mila" ili "Sirena".

Zvijezde vam obećavaju sreću. Uspjeh vas čeka na sve strane. Sve, ama baš sve vam polazi za rukom i za nogom. Grabite, grabite, jer sreća je kratkog trajanja. Jedite, jedite mnogo! Potrebno je da se malo udebljate. A debeli su, kažu, dobroćudni ljudi.

Čeka vas razočarenje. No, čeka vas i radost! Kiša i sunce se izmjenjuju. Tako se izmjenjuje i vaše raspoloženje. Ako nam ne vjerujete pogledajte kroz prozor. Istovremeno puše bura, pada kiša i sunce sja!

MODA

1993

Skočila likovnih umjetnosti u splitu
Foto: V. Martinović

